

Työeläkelaitoksille

1. JULKISEN SEKTORIN PALVELUKSESSA OLEVILLE ESITETÄÄN PYSYVÄÄ TYÖELÄKEMAKSUA
2. PAKOLLISEN MYEL-VAKUUTUKSEN TYÖTULON VÄHIMMÄISRAJAA ESITETÄÄN KOROTETTAVAKSI

Oheisena hallituksen esitykset 173 ja 175/1993 vp, jotka koskevat palkansaajien ja työntekijäin pysyvää eläkemaksua julkiselle sektorille sekä HE 183/1993 vp, joka koskee MYEL-vakuutuksen työtulon vähimmäisrajan korottamista.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakiin lisättäisiin säännös palkansaaajien työeläkemaksusta, joka olisi pysyvä osa kunnallisen eläkejärjestelmän rahoitusta. Samalla ehdotetaan, että eläkelaitoksen sijoitusneuvottelukunnan kaksi py-

syvää asiantuntijajäsentä muutettaisiin varsinaisiksi jäseniksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta. Lakia sovellettaisiin sen voimassa ollessa maksettuun ansioon.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 6 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1555/92), mukaan eläkelaitoksen menoista vastaavat laitoksen jäsenyhteisöt. Säännöksen mukaan laitoksen menoja varten ei kanneta maksuja lain piiriin kuuluvilta henkilöiltä. Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain piiriin kuuluvien viranhaltijoiden ja työntekijöiden eläkemaksusta 13 päivänä marraskuuta 1992 annetun lain (1006/92) mukaan mainitun lain alaiset viranhaltijat ja työntekijät ovat velvollisia suorittamaan eläkemaksun vuonna 1993. Laki koskee myös kunnallisia luottamushenkilöitä. Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisön oman eläkesäännön piiriin kuuluvat ovat velvollisia suorittamaan vastaavan eläkemaksun eläketurvaan huolehtivalle työnantajalle.

Edellä mainitun eläkemaksusta annetun lain 2 §:n mukaan eläkemaksu on kolme prosenttia ennakkoperintälain (418/59) 4 §:n tarkoittamasta palkasta. Eläkemaksu vähennetään 3 §:n mukaan työnantajalta perittävästä eläkemaksusta kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunnan

määräämällä tavalla. Palkansaaajien eläkemaksun perimisestä ja sen tilittämisestä eläkelaitokselle vastaavat eläkelaitoksen jäsenyhteisöt lain 4 §:n mukaan. Laki on voimassa vuoden 1993 ajan ja sitä sovelletaan palkkaan, joka on maksettu lain voimassaollessa.

Lain 6 b §:n 2 momentin (260/87) mukaan eläkelaitoksen hallitus kutsuu toimikaudekseen sijoitusneuvottelukuntaan kahdeksan jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenistä kahden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, yhden sisäasiainministeriötä ja yhden kauppa- ja teollisuusministeriötä. Neuvottelukunnassa on lisäksi kaksi pysyvää asiantuntijaa ja heidän henkilökohtaiset varamiehensä, jotka eläkelaitoksen hallitus nimeää kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Eläkelaitoksen ohjesäännön mukaan eläkelaitoksen hallitus kutsuu toimikaudekseen sijoitusneuvottelukuntaan kahdeksan jäsentä ja jokaiselle heistä henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenistä neljän tulee edustaa kunnallishallintoa ja muut jäsenet valitaan laissa mainituista ministeriöistä. Hallitus nimeää lisäksi kaksi pysyvää asiantuntijaa ja heidän henkilökohtaiset varamiehensä kunnallisten viranhaltijain ja

työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Sijoitusneuvottelukunnan tehtävänä on vuosittain hyväksyä eläkevastuurahaston sijoitustoiminnan yleissuunnitelma ja seurata yleissuunnitelman toteutumista sekä tehdä siihen tarvittavia tarkistuksia.

2. Nykytilan arviointi

Työntekijät osallistuvat vuonna 1993 kaikissa ansioeläkejärjestelmissä eläketurvan rahoittamiseen maksamalla eläkemaksua, jonka suuruus on kolme prosenttia palkasta. Työntekijäin eläkemaksu on säädetty pysyväksi osaksi työeläkejärjestelmän rahoitusjärjestelmää 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla työntekijäin eläkelain muuttamisesta (559/93) siten, että vuoden 1994 alusta alkaen työnantajat ja työntekijät vastaavat kumpikin puoleksi työeläkemaksun muutoksesta. Muutos koskee yksityistä työeläkejärjestelmää. Samanaikaisesti muutos on säädetty koskemaan myös kansaneläkejärjestelmää. Hallituksen esityksen (HE 26/1993 vp.) perusteluissa on mainittu, että tarkoituksena on toteuttaa muutokset myös julkisen sektorin eläkejärjestelmissä samaan aikaan mainitussa esityksessä ehdotettujen muutosten kanssa.

Palkansaajien eläkemaksun käyttöönoton tarkoituksena on kasvattaa työssä käyvien ikäluokkien tietoisuutta eläketurvan todellisesta hinnasta ja tätä kautta lisätä vastuuta sen rahoittamisesta. Tämä on mahdollista vain, jos maksusta tehdään kiinteä eläkejärjestelmän rahoituselementti.

Lain 6 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että palkansaajien eläkemaksu olisi vuodesta 1994 lähtien pysyvä osa kunnallisen eläkejärjestelmän rahoituskäytäntöä. Momentin sanamuotoa ehdotetaan myös selvennettäväksi.

Kunnallisen järjestelmän jo kertyneen kattamattoman eläkevastuun rahoittaminen edellyttää tulevaisuudessa yksityistä sektoria suurempia korotuksia kokonaismaksuun. Toisaalta eri sektoreiden työntekijöitä tulisi kohdella yhdenmukaisesti, jotta taattaisiin kunnallisen työvoiman pysyvyys myös nykyistä paremmissa taloudellisissa oloissa. Näistä syistä ehdotetaan, että palkansaajien eläkemaksun vuosittainen

muutos noudattaisi yksityisen sektorin eläkejärjestelmissä sovellettavaa tasoa.

Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittamiseksi perittävä maksu säilytettäisiin entisenkaltaisena kokonaisuutena, josta kunnalliselle eläkelaitokselle vastaa työnantaja. Palkansaajien eläkemaksu perittäisiin samasta palkkasummasta kuin työnantajan maksu. Maksu olisi lopullinen ja se luettaisiin osaksi työnantajan ennakkomaksua.

Palkansaajien eläkemaksulla ei olisi tarkoitus muuttaa työaikaisen ja eläkeaikaisen toimeentulon keskinäistä suhdetta. Tämän periaatteen toteuttamiseksi ehdotetaan muutettavaksi eläkepalkan laskentasaantöä. Eläkkeen perusteena olevan palkan määräytymisestä ja siinä huomioon otettavista ansioista määrätään kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännössä, jonka sisällystään eläkelaitoksen valtuuskunta. Eläkepalkan laskennan pohjana olevista eri vuosien palkoista ehdotetaan vähennettäväksi kyseessä olevana vuonna sovellettu työntekijän maksuosuus. Vähennys rajoitetaan kuitenkin korkeintaan siihen prosenttimäärään, jolla palkansaajien reaaliensiot ovat työntekijän eläkemaksun voimassaoloaikana nousseet. Nousua mitataan yleisen ansiotasoindeksin ja kuluttajahintaindeksin avulla. Mahdolliset reaaliensiotason laskut jätetään ottamatta huomioon eläkepalkkaa määrättäessä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan maksu voitaisiin periä ulosottoteitse ilman erillistoimia, mitä vastaava säännös on työntekijäin eläkelaisissa.

Sijoitusneuvottelukunnassa on kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin keskusjärjestöjen edustus kahdella pysyvällä asiantuntijalla, jotka eivät ole sijoitusneuvottelukunnan varsinaisia jäseniä. Työntekijäin eläkemaksua vuoden 1993 alusta alkaen suorittavat myös kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain alaiset viranhaltijat ja työntekijät. Tästä syystä olisi tarpeellista, että palkansaajajärjestöjen edustajat olisivat eläkelaitoksen sijoitusneuvottelukunnan varsinaisia jäseniä.

3. Ehdotetut muutokset

Lain 6 §:n 1 momentissa säädettäisiin edelleen jäsenyhteisöjen velvollisuudesta kustantaa palkansaajien, tiettyjen palkkioiden saajien ja luottamushenkilöiden eläketurva. Pykälästä esitetään poistettavaksi lause, jonka mukaan

lain piiriin kuuluvilta henkilöiltä ei kanneta maksuja. Pykälään lisättäisiin palkansaajien työeläkemaksusta johtuva muutos palkansaajien ja muiden lain soveltamispiiriin kuuluvien henkilöiden velvollisuudesta osallistua eläketurvan kustannuksiin. Sanamuoto koskisi kaikkia lain piiriin kuuluvia, joita ovat myös perhehoitajat ja sosiaalihuoltolain 27 a §:ssä (1365/92) tarkoitetut hoitajat sekä luottamushenkilöt. Pykälään lisättäisiin palkkojen, palkkioiden ja ansionmenetyksen korvauksen lisäksi myös sporttelit ja muut eläkelaitoksen valtuuskunnan edellä lueteltuihin rinnastamat ansiot. Eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä otetaan huomioon muitakin kuin jäsenyhteisön maksamia palkkoja. Näitä ovat muun muassa eläinlääkäriin eläimen omistajalta perimät palkkiot.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan eläkelaitoksen lain perusteella määräämä maksu ja sille suoritettava viivästyskorotus saataisiin ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niinkuin verojen ja maksujen perimisestä säädetään.

Lain 6 b §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että sijoitusneuvottelukunnan kaksi pysyvää asiantuntijaa, jotka edustavat kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin edustavimpia keskusjärjestöjä, muutetaan sijoitusneuvottelukunnan varsinaisiksi jäseniksi.

Lain 6 c §:n 1 momentissa säädettäisiin palkansaajien eläkemaksun määrästä. Maksu olisi työntekijäin eläkelain 12 b §:n 1 momentin eläkemaksuprosentin suuruinen osuus 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista ansioista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin jäsenyhteisöjen velvollisuudesta pidättää eläkemaksu palkan ja palkkioiden saajien ennakoperintälain 4 §:ssä tarkoitetuista ansioista jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Maksu pidätetään myös muista palkkaan rinnastettavista eläketurvan piiriin kuuluvista ansioista kuten esimerkiksi eläinlääkärien toimenpidepalkkioista. Nämä palkkiot luetaan eläkepalkkaan, vaikka kunta ei suorita niitä. Maksu olisi osa jäsenyhteisön ennakkomaksua.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkelaitoksen valtuuskunta antaisi tarkemmat ohjeet 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

Pykälän 4 momentin mukaan lain soveltamispiiriin kuuluva voisi vaatia oikaisua eläkemaksunsa määrään ja tätä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovellettaisiin, mitä lain 8 §:n 2 momentissa säädetään. Koska palkan-

saajien eläkemaksu kuuluu osana työnantajan vastuulla olevaan maksuosuuteen, myös palkan ja palkkioiden sekä muiden ansioiden saajille varattaisiin näin mahdollisuus muutoksenhakuun.

Ne viranhaltijat ja työntekijät, jotka ovat valinneet kuntakohtaisen eläkesäännön ja joiden eläketurva ei kuulu tämän lain alaisuuteen, maksaisivat pykälän 5 momentin mukaan eläkemaksun eläketurvastaan huolehtivalle työnantajalle.

4. Esityksen vaikutukset

Palkansaajien maksuosuudella on tarkoitus lisätä tulevien eläkkeensaajien vastuuta eläkejärjestelmän säilymisestä. Koska palkansaajien eläkemaksu on työnantajan kannalta palkkaan rinnasteinen kustannus, ei tätä kautta synny uutta rahoitusta, vaan kustannus ainoastaan jaetaan aikaisemmasta poikkeavalla tavalla. Eläkepalkan laskusääntöön tehtävät muutokset säästävät tulevia eläkekustannuksia edellyttäen, että palkansaajien eläkemaksu ei pitkällä aikavälillä nosta palkkatasoa. Koska tällaista tilannetta voidaan pitää varsin epätodennäköisenä ja koska palkansaajien eläkemaksun verovähennyskelpoisuus toisaalta supistaa kuntien verotuloja, ei palkansaajien eläkemaksun käyttöönotosta pitkällä tähtäimellä synny merkittäviä säästöjä.

5. Asian valmistelu

Ehdotus perustuu Kuntien eläkevaluutuksen valtuuskunnan sisäasiainministeriölle tekemään esitykseen.

Viranhaltija- ja työntekijäjärjestöjen edustajat toimivat kunnallisen eläkelaitoksen hallintoelimissä ja lisäksi luonnoksesta on kuultu näitä järjestöjä.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Lakia sovellettaisiin palkkaan tai palkkioon tai muuhun etuuteen, joka on maksettu lain voimassa ollessa. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 6 §:n 1 momentti ja 6 b §:n 2 momentti,

näistä 6 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1555/92) ja 6 b §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (260/87), ja

lisätään 6 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 6 c § seuraavasti:

6 §

Kunnallisen eläkelaitoksen menot jaetaan jokaiselta varainhoitovuodelta jäsenyhteisöjen vastattaviksi. Jako suoritetaan jäsenyhteisöjen tämän lain piirissä oleville henkilöille suorittamien palkkojen, palkkioiden ja ansionmenetyksen korvausten sekä sportteleiden ja muiden eläkelaitoksen valtuuskunnan edellä lueteltuihin rinnastamien ansioiden yhteismäärien suhteessa. Ennen jakoa edellä tarkoitetut ansiot kerrotaan eläkelaitoksen valtuuskunnan vahvistamalla kertoimella. Kertoimen suuruus riippuu tämän lain piirissä olevien henkilöiden eläketurvan sisällöstä sekä valtuuskunnan harjinnan mukaan muistakin eläkevastuisiin vaikuttavista tekijöistä. Tämän lain piirissä olevat henkilöt ovat velvollisia osallistumaan eläkelaitoksen menojen kattamiseen siten, kuin 6 c §:ssä säädetään.

Kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain perusteella määräämä maksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta laskettu eläkelaitoksen valtuuskunnan päättämä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman eri tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

6 b §

Eläkelaitoksen hallitus kutsuu toimikaudek-

seen sijoitusneuvottelukuntaan kymmenen jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenistä kahden tulee edustaa valtiovainministeriötä, yhden sisäasiainministeriötä, yhden kauppa- ja teollisuusministeriötä sekä kahden kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin edustavimpia keskusjärjestöjä.

6 c §

Tämän lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden eläkemaksu on työntekijäin eläkelain 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suuruinen osuus 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista ansioista.

Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisö on velvollinen pidättämään 1 momentissa tarkoitettun maksun ja tilittämään sen eläkelaitokselle. Maksu on osa jäsenyhteisön ennakkomaksua.

Kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunta antaa tarkemmat ohjeet 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

Lain soveltamispiiriin kuuluva henkilö voi vaatia oikaisua eläkemaksuun. Muutoksenhakuun eläkemaksua koskevaan oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen noudatetaan soveltuvin osin, mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa säädetään.

Viranhaltija tai työntekijä, joka on tehnyt 16 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen, on velvollinen suorittamaan tämän lain mukaisen eläkemak-

sun eläkkeestään huolehtivalle työnantajalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1994.

Tätä lakia sovelletaan ansioon, joka on maksettu lain voimassa ollessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunta.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sisäasiainministeri *Mauri Pekkarinen*

Laki

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 6 §:n 1 momentti ja 6 b §:n 2 momentti,

näistä 6 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1555/92) ja 6 b §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (260/87), ja

lisätään 6 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 6 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Kunnallisen eläkelaitoksen menot, joita varten tämän lain piiriin kuuluvilta henkilöiltä ei kanneta maksuja, jaetaan jokaiselta varainhoitovuodelta jäsenyhteisöjen vastattaviksi niiden sinä varainhoitovuotena eläkelaitoksen eläketurvan alaisille viranhaltijoilleen ja työntekijöilleen suorittamien palkkojen ja palkkioiden sekä muille henkilöille suorittamien tämän lain mukaisten palkkioiden ja ansionmenetyksen korvausten yhteismäärien suhteessa kertomalla palkat, palkkiot ja ansionmenetyksen korvaukset sitä ennen eläkelaitoksen valtuuskunnan määrävuosiksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, vahvistamalla kertoimella. Kertoimen suuruus riippuu tämän lain piirissä olevien henkilöiden eläketurvan sisällöstä sekä valtuuskunnan harkinnan mukaan muistakin eläkelaitoksen eläkevastuisiin vaikuttavista tekijöistä.

6 b §

Eläkelaitoksen hallitus kutsuu toimikaudekseen sijoitusneuvottelukuntaan kahdeksan jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenistä kahden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, yhden sisäasiainministeriötä ja yhden kauppa- ja teollisuusministeriötä. Neu-

Ehdotus

6 §

Kunnallisen eläkelaitoksen menot jaetaan jokaiselta varainhoitovuodelta jäsenyhteisöjen vastattaviksi. Jako suoritetaan jäsenyhteisöjen tämän lain piirissä oleville henkilöille suorittamien palkkojen, palkkioiden ja ansionmenetyksen korvausten sekä sportteleiden ja muiden eläkelaitoksen valtuuskunnan edellä lueteltuihin rinnastamien ansioiden yhteismäärien suhteessa. Ennen jakoa edellä tarkoitetut ansiot kerrotaan eläkelaitoksen valtuuskunnan vahvistamalla kertoimella. Kertoimen suuruus riippuu tämän lain piirissä olevien henkilöiden eläketurvan sisällöstä sekä valtuuskunnan harkinnan mukaan muistakin eläkevastuisiin vaikuttavista tekijöistä. Tämän lain piirissä olevat henkilöt ovat velvollisia osallistumaan eläkelaitoksen menojen kattamiseen siten, kuin 6 c §:ssä säädetään.

Kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain perusteella määräämä maksu sekä sille suorituksen viivästymisen ajalta laskettu eläkelaitoksen valtuuskunnan päättämä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman eri tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

6 b §

Eläkelaitoksen hallitus kutsuu toimikaudekseen sijoitusneuvottelukuntaan kymmenen jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenistä kahden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, yhden sisäasiainministeriötä, yhden kauppa- ja teollisuusministeriötä sekä

Voimassa oleva laki

vottelukunnassa on lisäksi kaksi pysyvää asiantuntijaa ja heidän henkilökohtaiset varamiehen-
sä, jotka eläkelaitoksen hallitus nimeää kunnal-
listen viranhaltijain ja työntekijäin edustavimpien
keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Ehdotus

kahden kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin
edustavimpia keskusjärjestöjä.

6 c §

Tämän lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen
henkilöiden eläkemaksu on työntekijäin eläkelain
12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksupro-
sentin suuruinen osuus 6 §:n 1 momentissa
tarkoitetuista ansioista.

Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisö on vel-
vollinen pidättämään 1 momentissa tarkoitettun
maksun ja tilittämään sen eläkelaitokselle. Mak-
su on osa jäsenyhteisön ennakkomaksua.

Kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunta antaa
tarkemmat ohjeet 1 ja 2 momentin soveltamis-
esta.

Lain soveltamispiiriin kuuluva henkilö voi
vaatia oikaisua eläkemaksuun. Muutoksenhakuun
eläkemaksua koskevaan oikaisuvaatimukseen an-
nettuun päätökseen noudatetaan soveltuvin osin,
mitä tämän lain 8 §:n 2 momentissa säädetään.

Viranhaltija tai työntekijä, joka on tehnyt
16 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen, on velvollinen
suorittamaan tämän lain mukaisen eläkemaksun
eläkkeestään huolehtivalle työnantajalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1994.

Tätä lakia sovelletaan ansioon, joka on mak-
settu lain voimassa ollessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin. Tarkemmat määräykset tämän lain täy-
täntöönpanosta ja soveltamisesta antaa kunnal-
lisen eläkelaitoksen valtuuskunta.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion eläkerahastosta annetun lain sekä valtion liikelaitoksista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan työntekijäin eläkemaksun pysyvä toteuttaminen vuodesta 1994 alkaen ja asiaa koskevien säännösten sisällyttäminen valtion eläkerahastosta annettuun lakiin. Samalla ehdotetaan eläkerahaston hallintoa kehitettäväksi siten, että rahastolla olisi johtokunta, jossa työmarkkinajärjestöt olisivat

edustettuina. Johtokunta päättäisi rahaston sijoitusperiaatteista ja vastaisi rahastosta.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1994 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta lukien.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Valtion eläkkeiden rahoitus tapahtui vuoteen 1990 saakka jakojärjestelmän mukaisesti. Vuosittaiset eläkemenot maksettiin valtion tulo- ja menoarviosta. Jakojärjestelmässä tuleviin eläkekustannuksiin ei etukäteen varauduta esimerkiksi rahastoimalla, vaan vuosittain eläkkeisiin varataan varoja vain sen verran mitä eläkkeiden maksamiseen tarvitaan.

Vuoden 1990 alusta lukien tuli voimaan laki valtion eläkerahastosta (1372/89). Tällöin alettiin rahastoimalla varautua valtion vastaisiin eläkemenoihin ja niiden tasaamiseen. Perustettuun valtion eläkerahastoon alettiin kerätä täyden rahastoinnin periaatteella eläkemaksuja valtion virastoilta, laitoksilta ja liikelaitoksilta. Täysin rahastoivassa järjestelmässä rahasto sille saatavine korkotuottoineen riittää kulloinkin karttuneiden eläke-etujen maksamiseen, toisin sanoen eläkemaksu vastaa täysin karttuvaa uutta eläketurvaa.

Valtion eläkerahastoon on vuoden 1993 loppuun mennessä rahastoitu noin 12 miljardia markkaa. Rahaston tuloja ovat lain mukaan ainoastaan virastojen ja laitosten eläkemaksut

ja rahaston varoille saatavat tuotot. Vuonna 1993 on voimassa valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvan henkilön eläkemaksusta annettu laki (1005/92), jonka mukaan vuoden aikana työntekijöiltä perittävä kolmen prosentin suuruisen eläkemaksu on eläkerahaston tuloa. Valtion talousarvion katteeksi rahastosta voidaan vuosittain siirtää kolme neljäsosaa vuotuisesta valtion palvelukseen perustuvasta eläkemenosta. Jäljelle jäävät varat lainataan valtiolle.

Vuoden 1992 tulopoliittisessa ratkaisussa sovittiin työntekijäin eläkemaksun pysyvästä toteuttamisesta vuodesta 1994 lukien. Samalla sovittiin siitä, että työntekijöille järjestetään mahdollisuus osallistua päätöksentekoon työntekijäin eläkemaksusta koostuvien varojen käytöstä. Yksityisen alan työeläkejärjestelmässä työntekijäin eläkemaksusta on jo säädetty laeilla 559—561/93.

Vuoden 1993 alusta tuli voimaan laki siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi (1341/92). Laki koskee sellaisia valtion yhtiöittämisjärjestelyjä, joissa samanaikaisesti valtion palveluksesta siirrettäviä virka- tai työsuhteessa

olevia niin sanottuja vanhoja työntekijöitä on vähintään 200. Eläkelaitos, jossa uusi valtion-yhtiö on työntekijäin eläkelain (395/61) mukaan vakuuttanut työntekijänsä, suorittaa valtion eläkerahastoon siirtymämaksua kymmenen vuoden ajan yhtiöittämisestä.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Työntekijän eläkemaksun lisäksi rahasto saa varoja valtion talousarvion ulkopuolelta edellä mainitusta siirtymämaksusta sekä valtion liikelaitoksilta, joten se ei enää toimi ainoastaan valtion sektorin sisällä. Kuten tulopoliittisessa ratkaisussa sovittiin, olisi valtion eläkerahastointia kehitettävä yksityisen alan työeläkerahastoinnin suuntaan. Työntekijät voisivat vaikuttaa työntekijäin eläkemaksulla kerättyjen varojen sijoittamiseen. Siksi olisi nykyisiä sijoitusperiaatteita muutettava siten, että rahaston varoja voitaisiin sijoittaa valtionalouden ulkopuolelle.

Esityksessä ehdotetaan, että lakiin valtion eläkerahastosta otetaan säännökset työntekijäin eläkemaksun toteuttamiseksi vuodesta 1994 lukien. Lisäksi ehdotetaan, että rahastolle tulisi johtokunta, joka päättäisi rahaston sijoitustoiminnan periaatteista ja vastaisi rahastosta. Johtokunnan määräisi valtiovarainministeriö ja siinä olisi valtion henkilöstön keskeisten henkilöstöjärjestöjen edustus.

Valtion eläkejärjestelmän piirissä oleville henkilöille ehdotetaan mahdolliseksi järjestää lakisääteisestä eläketurvasta poikkeavaa eläketurvaa. Valtion liikelaitoksille voitaisiin lainata niiden eläkemaksuista koostuvia varoja soveltuvin osin työntekijäin eläkelain mukaisessa eläkejärjestelmässä noudatettavien ehtojen. Valtion talousarvioon voitaisiin siirtää varoja kuten nykyisinkin. Se osuus rahaston varoista, jota ei käytetä siirtoon talousarvioon, sijoiteta tai lainata liikelaitoksille, voitaisiin lainata valtiolle.

Valtion eläkerahastoinnin tarkoituksena on varautua eläkemenojen jyrkkään nousuun ensi vuosisadan alkupuolella. Yksityisen alan eläkejärjestelmän pitkän ajanjakson rahastointitavoite on 1,5 kertaa vuoden palkkasumma vuonna 2010. Valtion eläkerahastoinnissa olisi asianmukaista seurata yksityisen alan rahastointitavoitetta, ottaen huomioon valtion palkkasumman vähenemisen. Tarkoituksena olisi,

että rahaston purkaminen tapahtuisi eläkkeitä maksamalla siten kuin erikseen säädetään.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Vuonna 1993 valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien noin 230 000 työntekijän kolmen prosentin suuruudesta eläkemaksusta kertyy noin miljardi markkaa. Valtion eläkejärjestelmän piirissä olevien henkilöiden määrä vähenee tulevaisuudessa, mutta vastaavasti työntekijöiden eläkemaksuosuuden on tarkoitus asteittain nousta. Täten on mahdollista, että työntekijäin eläkemaksua suoritetaan valtion eläkerahastolle lähivuosina lähes saman verran kuin 1993. Tästä voidaan siirtää valtion talousarvion katteeksi korkeintaan yhtä paljon kuin yksityisessä työeläkejärjestelmässä käytetään eläkkeiden taaukseen eli käytännössä noin puolet. Työntekijäin eläkemaksusta jää täten vuosittain lähes 500 miljoonaa markkaa. Tämän summan käytöstä, sekä sellaisten varojen käytöstä, joita ei ole siirretty valtion talousarvion katteeksi tai lainattu liikelaitoksille päättää rahaston johtokunta. Varat voidaan sijoittaa valtionalouden ulkopuolelle, lainata valtiolle tai jättää rahaston varoiksi valtion keskuskirjanpidossa olevalle yhdistylille. Mikäli yhdistylillä on varoja, voisi valtiovarainministeriö päätöksellään lainata ne.

Rahastointitavoitteen ollessa 1,5 kertaa vuoden palkkasumma vuonna 2010, olisi tavoitteen saavuttamiseksi vuosittain rahastoitava nykyisellä henkilöstömäärällä hieman alle kaksi prosenttia palkkasummasta, kun rahaston muut tulot otetaan huomioon ja korko on 9 prosenttia. Tämä edellyttäisi noin 400 miljoonan markan rahastointia käyvin hinnoin alkuvuosina.

3.2. Organisaatiovaikutukset

Valtion eläkerahastoa hoitaisi valtiokonttori, kuten nykyisin. Rahastolle perustettaisiin johtokunta, jonka kulut maksettaisiin valtiokonttorin varoista.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu vuoden 1992 tulopoliittiseen

ratkaisuun sekä sen pohjalta asetetun valtion eläkerahastotyöryhmän (valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 1993:15) muistioon, jos-

sa valtion edustavimmat henkilöstöjärjestöt olivat mukana.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta

1 §. Nykyisen lain mukaan varaudutaan valtion tulevien eläkemenojen maksuun ainoastaa valtion palveluksessa olevien osalta. On tarkoituksenmukaista, että kaikkien valtion eläkejärjestelmien piirissä olevien eläkkeet rahoitetaan samoin tavoin. Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat valtioon virka- tai työsuhteessa olevien lisäksi ne henkilöryhmät, joilla on oikeus eläkkeeseen valtion varoista soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin valtion eläkelaisissa (280/66). Tällaisia henkilöryhmiä ovat muun muassa eräiden yksityisten niin sanottujen valtionapulaitosten henkilökunta, yksityisten sosiaali- ja terveydenhuoltoalan niin sanottujen VALTAVA-laitosten henkilökunta, peruskoulun ja lukion opettajat sekä eduskunnan kanslian henkilökunta. Lisäksi on olemassa erillislainsäädäntöä, jonka perusteella valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat muun muassa Tieteellisten seurain valtuuskunta, sekä eräät kansainväliset yhteisöt, kuten pohjoimaiden ministerineuvoston alaisten Suomessa olevien pohjoismaisten instituuttien henkilöstö, sekä Itämeren merellisen ympäristön suojelukomission henkilöstö.

2 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tekniistä korjausta, jossa valtion tulo- ja menoarvio muutetaan vastaamaan nykyistä nimeä valtion talousarvio. Rahasto olisi valtiokonttorin hoidossa kuten nykyisin. Valtiokonttori hoitaisi rahaston käytännön toimenpiteet.

Pykälän uuteen 2 momenttiin otettaisiin säännökset rahaston johtokunnasta. Johtokunta päättäisi rahaston sijoitusperiaatteista ja vastaisi rahastosta. Johtokunta tekisi periaatteelliset sijoitusratkaisut ja valtiokonttori hoitaisi sijoittamisen käytännössä. Johtokunta vastaisi siitä, että rahastoa hoidetaan asianmukaisesti säännöksiä ja määräyksiä noudattaen.

Johtokunnan määräisi valtiovarainministeriö, joka myös vapauttaisi johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenen tehtävästään sekä vahvistaisi johtokunnan esityksestä rahaston työjärjestyksen.

3 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahaston tuloja olisivat valtion virastojen ja laitosten eläkemaksujen lisäksi myös muiden valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut ja yhtiöitettyjen valtion laitosten siirtymämaksut.

Pykälään ehdotetaan uutta 2 momenttia, jossa säädettäisiin, että valtion eläkejärjestelmän piirissä oleville henkilöille voidaan järjestää lakisääteisestä eläketurvasta poikkeavaa eläketurvaa. Valtion eläkejärjestelmässä on siirrytty uusissa palvelussuhteissa vuoden 1993 alusta lukien yksityisen alan työeläkejärjestelmän tasoiseen eläketurvaan. Voimassa olevissa palvelussuhteissa on vastaava siirtyminen tarkoitus toteuttaa vuoden 1995 alusta lukien. Yksityisen alan työeläkejärjestelmässä työnantajan on mahdollista muun muassa työntekijäin eläkelain 11 §:n mukaisilla vapaaehtoisilla lisäeduilla järjestää lakisääteisestä poikkeavaa eläketurvaa. Vastaava mahdollisuus tulisi järjestää valtion eläkejärjestelmään, jolloin järjestelmät olisivat tältäkin osin samantasoiset. Lisätujen käyttäminen olisi poikkeuksellista ja tulisi kyseeseen lähinnä valtion edun vaatiessa. Valtiovarainministeriö määräisi tarkemmin etujen perusteista. Lisäeduista aiheutuvat maksut suoritettaisiin valtion eläkerahastolle.

Koska rahaston tarkoituksena olisi varautua eläkemenojen jyrkkään nousuun, tulisi sitä voida purkaa eläkkeitä maksamalla eläkemenojen ollessa suurimmillaan. Koska tulevia tarpeita ei vielä tarkkaan tiedetä, ehdotetaan pykälän uudessa 3 momentissa säädettäväksi, että rahaston purkamisesta säädetään erikseen.

4 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajan eläkemaksua olisivat velvollisia suorittamaan kaikki työnantajat, joiden

henkilöstö on valtion eläketurvan piirissä. Tämä koskisi siten 1 §:ssä tarkoitettujen henkilöstöryhmien työnantajia. Nykyisen lain mukaan eläkemaksua eläkerahastoon ovat velvollisia suorittamaan ainoastaan valtion virastot ja laitokset sekä valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) 25 §:n nojalla valtion liikelaitokset. Muut yhteisöt, kuntia lukuunottamatta, ovat nykyisin velvollisia suorittamaan eläkemaksun valtiokonttorille. Muutos on johdonmukainen 1 §:ään tehdyn muutoksen kanssa. Lain voimaantulosäännöksen mukaan kuntien velvollisuudesta maksaa työnantajan eläkemaksua säädetään erikseen asetuksella.

Valtioneuvosto määräisi eläkemaksun suorittamisen perusteet. Nykyään virastot ja laitokset maksavat täyden rahastoinnin periaatteella noin 22 %:n suuruisen eläkemaksun. Valtion liikelaitosten maksama työnantajan eläkemaksu on liikelaitoskohtainen ja on suuruudeltaan noin 19—24 %:a palkkasummasta. Vastaisuudessa saattaa olla tarvetta käyttää eläkemaksun perusteena muutakin kuin täyden rahastoinnin periaatetta esimerkiksi liikelaitosten osalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (677/82) 47 §:n (733/92) mukaan laissa tarkoitettujen laitosten eläkemaksu lähenee vuosittain täyden rahastoinnin periaatteella määrättyä maksua. Täten näille laitoksille ei voida heti lain voimaantulosta määrätä maksua täyden rahastoinnin periaatteella. Siksi, ehdotetaan, että laissa ei säädettäisi täydestä rahastoinnista. Valtion eläkejärjestelmä on ainoa työeläkejärjestelmä, jossa nykyisin käytetään täyden rahastoinnin periaatetta.

Pykälän 2 momentissa säädetään nykyään, että valtion liikelaitosten eläkemaksusta säädetään erikseen. Tähän ei olisi enää tarvetta, kun koko valtion eläkejärjestelmän eläkemaksuista säädettäisiin tässä laissa. Ehdotetaan, että 2 momentissa säädettäisiin, että valtion eläkejärjestelmän piirissä olevat työntekijät olisivat velvollisia suorittamaan työntekijäin eläkemaksua. Maksu olisi yhtä suuri kuin yksityisen alan työeläkejärjestelmään vahvistettava työntekijäin eläkemaksu. Vuonna 1994 se on kolmen prosentin suuruinen työntekijän palkasta. Maksua olisivat velvollisia suorittamaan myös kansanedustajat ja valtioneuvoston jäsenet.

Pykälään lisättävässä 3 momentissa säädettäisiin työnantajan velvollisuudesta pidättää eläkemaksu työntekijän ennakoperintälain 4 §:ssä tarkoitettua palkasta palkanmaksun

yhteydessä. Pidätys on toimitettava myös sellaisesta tulosta, joka on lähdeveron alaista.

Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta eläkemaksuun. Muutosta haettaisiin soveltuvin osin siten, kuin eläkehakemukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta.

5 §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuitenkin nykyisinkin, että 3/4 eläkemenoa vastaavasta määrästä voitaisiin vuosittain siirtää valtiovarastoon. Eläkemenoksi säädettäisiin kuitenkin koko valtion eläkejärjestelmän eläkemeno yhdenmukaisesti 1 §:ään tehtyjen muutosten kanssa.

Pykälään ehdotettavassa uudessa 2 momentissa säädettäisiin, että rahastossa työntekijäin eläkemaksusta koostuvia varoja voidaan kirjanpidollisesti käsitellä erillisenä rahaston muista varoista. Tämä olisi tarpeen, jotta työntekijäin eläkemaksua voitaisiin valtion eläkejärjestelmässä kohdella samoin kuin yksityisen alan työeläkejärjestelmässä. Momentissa ehdotetaan nimittäin säädettäväksi lisäksi, että valtiovarastoon ei saada siirtää suurempaa osuutta työntekijäin eläkemaksusta koostuvista varoista kuin yksityisen alan työeläkejärjestelmässä käytetään eläkkeistä aiheutuvan vastuun tasaamiseen. Täten valtion eläkejärjestelmässä rahastoitaisiin työntekijäin eläkemaksusta yhtä suuri osuus kuin yksityisen alan työeläkejärjestelmässä.

Pykälän uudessa 3 momentissa ehdotetaan, että valtion liikelaitoksilla olisi mahdollisuus lainata eläkerahaston varoja. Yksityisen alan työeläkejärjestelmässä yrityksillä on niin sanottu automaattinen takaisinlainausoikeus eli ne voivat lainata työnantajamaksusta sen osuuden, jota ei käytetä juoksevien eläkkeiden maksuun. Takaisinlainausoikeus ei koske työntekijäin eläkemaksun osuutta. Täten työnantajat saavat lainata kokonaismaksusta 55 prosenttia. Valtiovarainministeriö määräisi liikelaitosten takaisinlainausoikeuden käytännön toteuttamisesta. Koska liikelaitoksilla ei vielä vuonna 1994 ole suurta tarvetta takaisinlainaukseen ja valtion taloudellinen tilanne on erittäin tiukka, ei liikelaitoksille ole tarkoitus antaa takaisinlainausoikeutta vielä 1994.

Pykälään ehdotetaan uutta 4 momenttia, jossa säädettäisiin, että se osuus rahaston varoista, jota ei siirretä valtiovarastoon, voidaan sijoittaa. Kuten 3 momentissa säädetään, on työntekijäin eläkemaksusta jätettävä osuus siir-

tämättä valtiovarastoon. Rahaston varat olisi sijoitettava turvaavalla ja tuottavalla tavalla.

6 §. Nykyisen lain 6 §:n I momentissa säädetään, että se osuus rahaston varoista, jota ei tarvita siirtoon valtiovarastoon, lainataan valtiolle sen mukaan kuin valtiovarainministeriö eduskunnan hyväksymien lainanottovaltuuksien puitteissa päättää. Käytäntönä on ollut se, että rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevien varojen ylittäessä 500 miljoonaa markkaa, on varat 200 miljoonaa markkaa ylittävältä osalta lainattu valtiolle. Rahaston varoina on aina säilytetty vähintään 200 miljoonaa markkaa.

Nyt ehdotetaan säädettäväksi, että valtiolle voidaan lainata se osuus rahaston varoista, jota valtiovarastoon siirron lisäksi ei tarvita valtion liikelaitosten takaisinlainaukseen eikä sijoittamiseen. Rahastosta suoritettaisiin aina ensisijaisesti siirto valtiovarastoon, jota rajoittaa työntekijäin eläkemaksusta jäävä määräosuus. Tämän jälkeen rahaston johtokunta päättäisi rahaston muiden varojen käytöstä. Sikäli kun varoja jätetään rahastoon, voisi valtiovarainministeriö lainata ne talousarviossa olevien menojen suorittamiseen nykyisellä tavalla.

Pykälän 2 momentissa säädetään nykyään, että rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdyttiin varoille ja valtiolle lainatuille varoille maksetaan korkoa, jonka suuruuden valtioneuvosto päättää ottamalla huomioon yleisen korkotason sekä työntekijäin eläkelain mukaisessa eläkejärjestelmässä vakuutusmaksulainalle perittävän koron. Valtioneuvoston asiamäärän karsimiseksi ja menettelyn yhdenmukaistamiseksi yksityisen alan työeläkejärjestelmän kanssa ehdotetaan, että korko olisi aina samansuuruinen kuin yksityisen alan työeläkejärjestelmän vakuutusmaksulainan korko.

7 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös rahaston tilinpäätöksen hyväksymisestä.

7 a §. Lakiin ehdotettavaan uuteen pykälään ehdotetaan säännöstä siitä, että eläkemaksun suorituksen viivästyttäminen on maksettava vuotuista 16 prosentin suuruista viivästyskorkoa sekä että maksuilla olisi verojen ja maksujen tasoinen ulosottokelpoisuus. Säännös vastaa yksityisen alan työeläkejärjestelmään otettua säännöstä.

7 b §. Lakiin lisättävään uuteen pykälään ehdotetaan säännöstä siitä, että työnantajilla olisi velvollisuus antaa eläkerahastolle tarvittavat tiedot maksujen perintään ja niiden oikeel-

lisuuden varmistamiseen. Säännös vastaa yksityisen alan työeläkejärjestelmään otettua säännöstä.

1.2. Laki valtion liikelaitoksista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

25 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan säännöstä siitä, että valtion liikelaitosten eläkemaksusta säädetään valtion eläkerahastosta annetussa laissa. Nykyinen säännös siitä, että valtioneuvosto määrää eläkemaksun perusteet tulee tarpeettomaksi, kun liikelaitostenkin eläkemaksusta säädetään valtion eläkerahastosta annetussa laissa ja tarkemmat säännökset asiasta antaa valtiovarainministeriö.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994, koska tulopoliittisessa sopimuksessa 1992 sovittiin, että työntekijäin eläkemaksu toteutetaan pysyvänä järjestelyinä vuoden 1994 alusta lukien. Lakien olisi tultava voimaan tänä ajankohtana, jotta kaikilta maan työntekijöiltä voitaisiin pidättää samanlainen eläkemaksu vuoden 1994 alusta lukien. Valtion eläkerahastosta annettua lakia sovellettaisiin palkkaan, joka on maksettu lain voimassaollessa.

Valtion eläkerahastosta annetulla lailla kumottaisiin valtioneuvoston antamat päätökset valtion virastojen ja laitosten sekä liikelaitosten eläkemaksujen perusteista. Asiasta säädettäisiin laissa ja eläkemaksujen perusteista päättäisi valtiovarainministeriö.

Voimaantulosäännöksessä säädettäisiin lisäksi, että asetuksella säädetään mistä ajankohdasta ja millä tavoin kunnat maksavat työnantajan eläkemaksua. Koska valtion virastoja ja laitoksia sekä liikelaitoksia lukuunottamatta on lain piirissä oleville yhteisöille säädetty erikseen velvollisuus suorittaa työnantajan eläkemaksu valtiokonttorille, on 4 §:n 1 momentin säännöksen toteuttamiseksi säädettävä voimaantulosäännöksessä, että eläkemaksu suoritetaan kuitenkin valtion eläkerahastolle.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3. Säättämisyjärjestys

Perustettaessa valtion eläkerahastoa, sisältyi

hallitusmuodon 66 §:n 2 momenttiin säännös siitä, että tulo- ja menoarvion ulkopuolelle voidaan jättää rahasto, jota ei ole tarkoitettu vuotuisia tarpeita varten. Lakiehdotuksen (HE 163/1989 vp.) 5 §:n 1 momentissa ehdotettiin, että rahaston varoja voitaisiin käyttää lakisäästeisten eläkkeiden maksamiseen. Eduskunnan perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan 16/1989 vp, että vakiintuneen käytännön mukaan rahasto voidaan perustaa tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä säädettävällä lailla, jos seuraavat kaksi edellytystä ovat voimassa: rahasto ei määrältään saa muodostua vuotuisen tulo- ja menoarvioon verrattuna niin suureksi, että eduskunnalle hallitusmuodon mukaan kuuluva budjettivalta sen johdosta joutuisi vaaraan tulla loukatuksi, eikä rahastoa saa perustaa valtion vuotuisia tarpeita varten. Valiokunta katsoi, että lakiehdotusta voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, mikäli sitä muutetaan siten, että eläkkeiden maksamiseen tarvittavat varat sisällytetään entiseen tapaan valtion vuotuisen menoarvioon. Eduskunta teki lakiehdotukseen perustuslakivaliokunnan ehdottaman muutoksen ja laki hyväksyttiin eduskunnassa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Hallitusmuodon 66 §:ää on muutettu lailla 1077/91. Nykyään 66 §:n 1 momentissa on ainoastaan säännös siitä, että eduskunta päättää varainhoitovuodeksi kerrallaan valtion talousarvion. Mahdollisuudesta rahaston perustamiseen ei ole säännöstä ja täten talousarvion ulkopuolisten rahastojen perustaminen on siten yleisesti tullut kielletyksi. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 37/1992 vp hallituksen esityksestä 364/1992 vp valtion vakuusrahosta annetun lain muuttamisesta todennut, että vakiintuneessa tulkintakäytännössä poikkeuksena perustuslaista säädettyä lakia voidaan muuttaa tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä, jos muuttava laki ei laajenna sitä poikkeusta, joka muutettavalla lailla on tehty perustuslakiin. Kokonaisuuden kannalta epäolennaiset lisäykset ja muutokset, jotka sinänsä merkitsevät perustuslakipoikkeuksen vähäistä laajentamista, voidaan toteuttaa tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä, jos perustuslakipoikkeuksena aikanaan säädetyn kokonaisjär-

jestelyn luonnetta ja asiallista merkitystä ei tällä tavoin muuteta toisenlaiseksi.

Valtion eläkerahastosta annettu laki on alunperin säädetty tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Jos se säädettäisiin nyt, olisi se tehtävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä. Harkittaessa nyt ehdotettavan lain säätämisyjärjestystä, voitaneen lähteä perustuslakivaliokunnan yllä esitetyistä tulkinnoista siten, että jos nyt ei ehdoteta laajennettavaksi poikkeusta hallitusmuodon 66 §:ssä säädetystä valtion talousarvion vuotuisuusperiaatteesta ja tehtävät muutokset muutenkin ovat luonteeltaan epäolennaisia ja kokonaisjärjestelyn luonnetta ja asiallista merkitystä ei muuteta toiseksi, voidaan laki säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Valtion talousarvion vuotuisuusperiaatteen ei ehdoteta muutoksia nykyiseen verrattuna. Eläkkeet maksettaisiin edelleen valtion talousarviosta ja eduskunta päättäisi valtion talousarviota käsitellessään rahastosta tehtävän budjettisiirron suuruuden. Rahaston toiminta muuttuisi siten, että se alkaisi sijoittamaan varoja valtion talousarvion ulkopuolelle. Tämän vuoksi sille perustettaisiin johtokunta. Rahastolle tulisi maksuja myös valtion ulkopuolisilta valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvilta yhteisöiltä. Lisäksi esitetään eräitä pienempiä muutoksia. Hallituksen mielestä tehtävät muutokset eivät muuta kokonaisjärjestelyn luonnetta ja asiallista merkitystä toiseksi. Kun myöskään valtion talousarvion vuotuisuusperiaatetta ei loukata, katsoo hallitus, että lainmuutokset ovat tehtävissä valtionpäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Työntekijäin eläkemaksusta ehdotetaan säädettäväksi aikaisemman erillisen yksivuotisen lain sijasta pysyvästi. Ehdotettu eläkejärjestelmän sisällä tapahtuva kustannusvastuun jakaminen työnantajien ja työntekijöiden kesken on tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen alaan kuuluva kysymys kuten perustuslakivaliokunnan lausunnossa 8/1992 vp todetaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta 29 päivänä joulukuuta 1989 annetun lain (1372/89) 1—6 §, sekä

lisätään lain 7 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 7 a ja 7 b § seuraavasti:

1 §

Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion eläkerahasto.

2 §

Valtion eläkerahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, jota hoitaa valtiokonttori.

Rahastolla on johtokunta, joka päättää rahaston sijoitusperiaatteista ja vastaa rahastosta. Johtokunnan määrää valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokunnassa on puheenjohtaja ja enintään kuusi jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kolme jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varajäsenet on määrättävä valtion virkamiesten ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö voi vapauttaa johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenen tehtävästään. Valtiovarainministeriö vahvistaa johtokunnan esityksestä rahaston työjärjestyksen.

3 §

Valtion eläkerahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat valtion virastojen ja laitosten, liikelaitosten ja muiden yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut sekä rahaston varoille saatavat tuotot. Lisäksi tuloja ovat siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi annetussa laissa (1341/92) tarkoitettujen yhtiöiden siirtymämaksut ja muut maksut, jotka erikseen rahaston tuloksi säädetään.

Valtion eläkejärjestelmän piirissä oleville henkilöille voidaan järjestää lakisääteisestä eläketurvasta poikkeavaa eläketurvaa sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää. Liikelaitoksen palveluksessa oleville henkilöille poikkeava eläketurva voidaan järjestää liikelaitok-

sen esityksestä. Poikkeavan eläketurvan järjestämisestä aiheutuvat maksut ovat myös rahaston tuloja.

Rahaston purkamisesta säädetään erikseen.

4 §

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt tai laitokset, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkejärjestelmän piiriin suorittavat valtion eläkerahastolle työnantajan eläkemaksun, jonka perusteet valtioneuvosto määrää. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori.

Valtion palveluksessa olevat henkilöt, sekä henkilöt, joiden oikeudesta eläkkeeseen valtion varoista on soveltuvin osin voimassa, mitä valtioon palveluksessa olevan henkilön oikeudesta eläkkeeseen on säädetty suorittavat valtion eläkerahastolle työntekijän eläkemaksun, joka on työntekijäin eläkelain (395/61) 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suuruinen osa 3 momentissa säädetävästä työntekijäin palkasta. Työntekijäin eläkemaksua suorittavat myös kansanedustajat ja valtioneuvoston jäsenet.

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijäin eläkemaksun virka- tai työsuhteeseen perustuvasta ennakkoperintälain (418/89) 4 §:ssä ja rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) 4 §:ssä tarkoitettua palkasta ja tilittää sen valtion eläkerahastolle valtiokonttorin määräämällä tavalla.

Eläkemaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä valtion eläkelain (280/66) 23 §:ssä säädetään.

5 §

Valtion eläkerahastosta voidaan vuosittain valtion talousarviossa siirtää valtiovarastoon määrä, joka vastaa enintään kolmea neljättäosaa 1 §:ssä tarkoitettuun palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta.

Työntekijäin eläkemaksusta koostuvia varoja on rahaston kirjanpidossa käsiteltävä siten, että ne voidaan erottaa työnantajan eläkemaksusta koostuvista varoista ja rahaston muista varoista. Työntekijäin eläkemaksusta koostuvia varoja saadaan 1 momentissa tarkoitettulla tavalla siirtää valtiovarastoon enintään yhtä suuri osuus kuin työntekijäin eläkelain mukaisessa eläkejärjestelmässä käytetään keskimääräisen eläkkeistä aiheutuvan vastuun tasaamiseen.

Valtion eläkerahaston varoja voidaan lainata valtion liikelaitoksille siten kuin valtiovarainministeriö määrää.

Se osuus rahaston varoista, jota ei siirretä valtiovarastoon, voidaan sijoittaa. Rahaston varat on sijoitettava turvaavalla ja tuottavalla tavalla.

6 §

Se osuus rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoista, jota ei käytetä 5 §:ssä säädetyillä tavoilla, lainataan valtiolle talousarviossa olevien menojen suorittamiseen sen mukaan kuin valtiovarainministeriö eduskunnan hyväksymien lainanottovaltuuksien puitteissa päättää.

Rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille ja valtiolle lainatuille varoille valtio maksaa korkoa, joka on yhtä suuri kuin työntekijäin eläkelain mukaisessa eläkejärjestelmässä vakuutusmaksulainasta perittävä korko. Yhdystilillä oleville varoille maksettava korko tuloutetaan rahastolle vuosittain jälkikäteen helmikuun loppuun mennessä.

7 §

Rahaston tilinpäätöksen hyväksyy johtokunta ja vahvistaa valtiovarainministeriö.

7 a §

Jos eläkemaksuja ei suoriteta määräajassa, peritään rahastolle vuotuista viivästyskorkoa 16 prosenttia. Eläkemaksut ja viivästyskorot saadaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

7 b §

Työnantajat, joita tarkoitetaan 4 §:ssä ovat velvollisia antamaan valtiokonttorille kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain toimeenpanoa varten. Valtiokonttorilla on oikeus tarkistaa työnantajien kirjoista tietojen oikeellisuus. Jos työnantaja jättää tiedot toimittamatta tai toimittaa ne myöhemmin kuin valtiokonttori määrää, voidaan eläkemaksu määrätä suoritettavaksi enintään kaksinkertaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta . Lakia sovelletaan palkkaan, joka on maksettu lain voimassaollessa.

Tällä lailla kumotaan valtioneuvoston 13 päivänä lokakuuta 1988 tekemä päätös valtion liikelaitosten eläkemaksujen perusteista (867/88) ja valtioneuvoston 14 päivänä kesäkuuta 1990 tekemä päätös valtion virastojen ja laitosten eläkemaksujen perusteista (532/90).

Siitä mistä ajankohdasta ja millä tavoin kunnat ovat velvollisia maksamaan 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua työnantajan eläkemaksua säädetään erikseen asetuksella.

Jos muualla on erikseen säädetty työnantajan eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta valtiokonttorille, suoritetaan maksu kuitenkin 4 §:n 1 momentissa säädetyin tavoin valtion eläkerahastolle.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki

valtion liikelaitoksista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion liikelaitoksista 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetun lain (627/87) 25 §:n 2 momentti,
 sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1373/89) seuraavasti:

25 §	tarkoitettut etuudet ja korvaukset peritään liikelaitokselta sen mukaan kuin valtioneuvosto määrää.
<i>Eläkkeet sekä muut etuudet ja korvaukset</i>	
Valtion liikelaitosten maksamista eläkemaksuista säädetään valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1372/89). Muut 1 momentissa	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta .

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ilkka Kanerva*

1.

Laki**valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta 29 päivänä joulukuuta 1989 annetun lain (1372/89) 1—6 §, sekä
lisätään lain 7 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 7 a ja 7 b § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Valtion palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion eläkerahasto.

1 §

Valtion *eläkejärjestelmän piiriin* kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion eläkerahasto.

2 §

Valtion eläkerahasto on valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahasto, jota hoitaa valtiokonttori.

2 §

Valtion eläkerahasto on valtion *talousarvion* ulkopuolinen rahasto, jota hoitaa valtiokonttori.

Rahastolla on johtokunta, joka päättää rahaston sijoitusperiaatteista ja vastaa rahastosta. Johtokunnan määrää valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokunnassa on puheenjohtaja ja enintään kuusi jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kolme jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varajäsenet on määrättävä valtion virkamiesten ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö voi vapauttaa johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenen tehtävästään. Valtiovarainministeriö vahvistaa johtokunnan esityksestä rahaston työjärjestyksen.

3 §

Rahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat virastojen ja laitosten eläkemaksut sekä rahaston varoille saatavat tuotot.

3 §

Valtion eläkerahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat *valtion* virastojen ja laitosten, liikelaitosten ja muiden yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut sekä rahaston varoille saatavat tuotot. *Lisäksi tuloja ovat siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi annetussa laissa (1341/92) tarkoitettujen yhtiöiden siirtymämaksut ja muut maksut, jotka erikseen rahaston tuloksi säädetään.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Valtion virastot ja laitokset suorittavat rahastolle syntyvää eläkevastuuta vastaava vuotuista eläkemaksua, jonka perusteet valtioneuvosto määrää. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori.

Valtion liikelaitosten eläkemaksusta on säädetty erikseen.

5 §

Rahastosta voidaan vuosittain tulo- ja menoarviossa siirtää valtiovarastoon määrä, joka vastaa enintään kolmea neljättäosaa valtion palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta.

4 §

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt tai laitokset, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkejärjestelmän piiriin suorittavat valtion eläkerahastolle työnantajan eläkemaksun, jonka perusteet valtioneuvosto määrää. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori.

Valtion palveluksessa olevat henkilöt, sekä henkilöt, joiden oikeudesta eläkkeeseen valtion varoista on soveltuvin osin voimassa, mitä valtioon palveluksessa olevan henkilön oikeudesta eläkkeeseen on säädetty suorittavat valtion eläkerahastolle työntekijän eläkemaksun, joka on työntekijäin eläkelain (395/61) 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suurin osa 3 momentissa säädetävästä työntekijäin palkasta. Työntekijäin eläkemaksua suorittavat myös kansanedustajat ja valtioneuvoston jäsenet.

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijäin eläkemaksun virka- tai työsuhteeseen perustuvasta ennakkoperintälain (418/89) 4 §:ssä ja rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) 4 §:ssä tarkoitettua palkasta ja tilittää sen valtion eläkerahastolle valtiokonttorin määräämällä tavalla.

Eläkemaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä valtion eläkelain (280/66) 23 §:ssä säädetään.

5 §

Valtion eläkerahastosta voidaan vuosittain valtion talousarviossa siirtää valtiovarastoon määrä, joka vastaa enintään kolmea neljättäosaa 1 §:ssä tarkoitettuun palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta.

Työntekijäin eläkemaksusta koostuvia varoja on rahaston kirjanpidossa käsiteltävä siten, että

Voimassa oleva laki

6 §

Se osuus rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoista, jota ei tarvita 5 §:ssä tarkoitettuun siirtoon, lainataan valtiolle tulo- ja menoarviossa olevien menojen suorittamiseen sen mukaan kuin valtiovarainministeriö eduskunnan hyväksymien lainanottovaltuuksien puitteissa päättää.

Rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille ja valtiolle lainatuille varoille valtion maksaa korkoa, jonka suuruuden valtioneuvosto päättää ottamalla huomioon yleisen korkotason sekä työntekijäin eläkelain (395/61) mukaisessa eläkejärjestelmässä vakuutusmaksulainasta perittävän koron. Korko tuloutetaan rahastolle vuosittain jälkikäteen helmikuun loppuun mennessä.

Ehdotus

ne voidaan erottaa työnantajan eläkemaksusta koostuvista varoista ja rahaston muista varoista. Työntekijäin eläkemaksusta koostuvia varoja saadaan 1 momentissa tarkoitettulla tavalla siirtää valtiovarastoon enintään yhtä suuri osuus kuin työntekijäin eläkelain mukaisessa eläkejärjestelmässä käytetään keskimääräisen eläkkeistä aiheutuvan vastuun tasaamiseen.

Valtion eläkerahaston varoja voidaan lainata valtion liikelaitoksille siten kuin valtiovarainministeriö määrää.

Se osuus rahaston varoista, jota ei siirretä valtiovarastoon, voidaan sijoittaa. Rahaston varat on sijoitettava turvaavalla ja tuottavalla tavalla.

6 §

Se osuus rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoista, jota ei käytetä 5 §:ssä säädetyillä tavoilla, lainataan valtiolle talousarviossa olevien menojen suorittamiseen sen mukaan kuin valtiovarainministeriö eduskunnan hyväksymien lainanottovaltuuksien puitteissa päättää.

Rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille ja valtiolle lainatuille varoille valtio maksaa korkoa, joka on yhtä suuri kuin työntekijäin eläkelain mukaisessa eläkejärjestelmässä vakuutusmaksulainasta perittävä korko. Yhdystilillä oleville varoille maksettava korko tuloutetaan rahastolle vuosittain jälkikäteen helmikuun loppuun mennessä.

7 §

Rahaston tilinpäätöksen hyväksyy johtokunta ja vahvistaa valtiovarainministeriö.

7 a §

Jos eläkemaksuja ei suoriteta määräajassa, peritään rahastolle vuotuista viivästyskorkoa 16 prosenttia. Eläkemaksut ja viivästyskorot saadaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetuissa laissa (367/61) säädetään.

7 b §

Työnantajat, joita tarkoitetaan 4 §:ssä ovat velvollisia antamaan valtiokonttorille kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain toimeenpääntöä varten. Valtiokonttorilla on oikeus tarkistaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

työnantajien kirjoista tietojen oikeellisuus. Jos työnantaja jättää tiedot toimittamatta tai toimittaa ne myöhemmin kuin valtiokonttori määrää, voidaan eläkemaksu määrätä suoritettavaksi enintään kaksinkertaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta . Lakia sovelletaan palkkaan, joka on maksettu lain voimassaollessa.

Tällä lailla kumotaan valtioneuvoston 13 päivänä lokakuuta 1988 tekemä päätös valtion liikelaitosten eläkemaksujen perusteista (867/88) ja valtioneuvoston 14 päivänä kesäkuuta 1990 tekemä päätös valtion virastojen ja laitosten eläkemaksujen perusteista (532/90).

Siitä mistä ajankohdasta ja millä tavoin kunnat ovat velvollisia maksamaan 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua työnantajan eläkemaksua säädetään erikseen asetuksella.

Jos muualla on erikseen säädetty työnantajan eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta valtiokonttorille, suoritetaan maksu kuitenkin 4 §:n 1 momentissa säädetyn tavoin valtion eläkerahastolle.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**valtion liikelaitoksista annetun lain 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion liikelaitoksista 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetun lain (627/87) 25 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1373/89) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

Eläkkeet sekä muut etuudet ja korvaukset

Liikelaitos maksaa henkilöstönsä eläkkeiden sekä palvelussuhteesta johtuvien henkilöstön omaisten perhe-eläkkeiden kattamiseksi valtion eläkerahastoon tuloutettavan eläkemaksun, jonka perusteet määrää valtioneuvosto. Muut 1 momentissa tarkoitetut etuudet ja korvaukset peritään liikelaitokselta sen mukaan kuin valtioneuvosto määrää.

Valtion liikelaitosten maksamista eläkemaksuista säädetään valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1372/89). Muut 1 momentissa tarkoitetut etuudet ja korvaukset peritään liikelaitokselta sen mukaan kuin valtioneuvosto määrää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta _____

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjien eläkelakia siten, että pakollisen eläkevakuutuksen edellytyksenä olevia viljelmän kokoon ja maatalousyrittäjän työtuloon liittyviä vähimmäisrajoja korotettaisiin.

Viljelmän vähimmäiskokoa korotettaisiin nykyisestä kahdesta maatalousmaahehtaarista viiteen maatalousmaahehtaariin. Maatalousyrittäjien työtulon vähimmäismäärää korotettaisiin siten, että se vastaisi vuositasolla työntekijäin eläkelain soveltamisen edellytyksenä olevaa

työansion vähimmäismäärää. Pakollisen eläkevakuutuksen ulkopuolelle lainmuutoksen johdosta jäävät yrittäjät vakuutettaisiin ilman eri hakemusta vapaaehtoisella vakuutuksella, jonka he voisivat halutessaan irtisanoa päättymään taannehtivasti lain voimaantulosta alkaen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maatalousyrittäjien eläkelaki (467/69) koskee laissa säädetyin edellytyksin maatilatalouden harjoittajia, kalastajia ja poronhoitajia. Varsinaisten yrittäjien lisäksi lain piiriin kuuluvat perheyriksen jäsenet, jotka täyttävät laissa säädetyt maatilalla työskentelyä ja asumista sekä sukulaisuussuhdetta koskevat edellytykset. Laki koskee myös yrityksessä työskentelevää maatalousyrittäjän avopuolisoa. Kaikista edellä mainituista henkilöryhmistä laissa käytetään yhteisnimitystä maatalousyrittäjä.

Maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan laki ei koske maatalousyrittäjää, jonka työtulo sanotun lain säännösten mukaan arvioituna ei vastaa vähintään 500 markan vuosituloa. Korotettuna työntekijäin eläkelain 9 §:ssä (659/76) tarkoitettulla indeksillä vuoden 1993 tasoon tämä vuositulon markkamäärä on 4 284 markkaa.

Työtulon määrää koskevan yleisrajoituksen lisäksi maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n 2

momentin 1 kohdassa on ainoastaan maatilatalouden harjoittajia koskeva erityisrajoitus. Sen mukaan vakuuttamisen edellytyksenä on, että maatilataloutta harjoitetaan vähintään kaksi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä. Vakuuttamisen edellytyksiä harkittaessa otetaan huomioon pelto ja puutarha kokonaan sekä kasvullisesta metsämaasta Etelä-Suomessa 1/10, Keski-Suomessa 1/15 ja Pohjois-Suomessa 1/20.

Maatilatalouden harjoittaja on velvollinen ottamaan maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutuksen (MYEL-vakuutus), jos vähimmäistyötuloa ja viljelmän vähimmäiskokoa koskevat vakuuttamisen edellytykset täyttyvät. Kalastaja ja poronhoitaja on MYEL-vakuutusvelvollinen, jos hän täyttää vähimmäistyötuloa koskevan edellytyksen. Perheyriksen jäsenen osalta vakuuttamisvelvollisuuden edellytyksenä on lisäksi, että hänelle maksetaan palkkaa.

Maatalousyrittäjä, jonka viljelmä on pinta-alaltaan pakollisen MYEL-vakuutuksen edellyttämää vähimmäiskokoa pienempi tai jonka

työtulo alittaa lain edellyttämän vähimmäistyötulon, voi ottaa MYEL-vakuutuksen vapaaehtoisena maatalousyrittäjien eläkelain 11 §:n 2 momentin nojalla. Perheyriksen jäsen, jolle ei makseta palkkaa, voi ottaa MYEL-vakuutuksen vapaaehtoisena pykälän 3 momentin nojalla.

Pakollisen MYEL-vakuutuksen edellyttämät viljelmän kokoon ja maatalousyrittäjän työtuloon liittyvät vähimmäisrajat ovat olleet muuttumattomina voimassa lain voimaantulosta eli 1 päivästä tammikuuta 1970 alkaen. Rajoitukset otettiin lakiin, koska katsottiin, ettei yrittäjäläkelakien tulisi koskea sellaista aivan vähäistä ansiotoimintaa, jolla ei ole merkitystä yrittäjän eläketurvan karttumisen kannalta. Käytännöllisistä syistä pakollinen MYEL-vakuutus sidottiin ensisijaisesti viljelmän kokoon. Pelkkä hehtaari raja ei olisi kuitenkaan johtanut tyydyttävään tulokseen silloin, kun useimmat henkilöt yhdessä viljelevät pientä tilaa. Tästä johtuen lakiin otettiin säännös myös yrittäjäkohtaisesta vähimmäistyötulosta. Maatalousyrittäjien eläkelakia valmistellut eläketurvakomitea ehdotti mietinnössään (komiteamietintö 1967:B 2), että pakollisen vakuutuksen alaraja olisi neljä maatalousmaahahtaa (MYEL-hehtaaria), mutta hallitus ehdotti lakiesityksessään alarajaksi kahta MYEL-hehtaaria, mikä sitten hyväksyttiin eduskunnassa.

Maatalousyrittäjien eläkelain voimaan tullessa vähimmäiskokoa olevalta eli kaksi MYEL-hehtaaria maatalousmaata käsittävältä viljelmältä kertyi työtuloa 1 000 markkaa vuodessa (lain voimaantulo vuoden 1970 indeksissä), joka kahdelle yrittäjälle jaettuna antoi työtuloksi 500 markkaa vuodessa yrittäjää kohti eli juuri pakollisen MYEL-vakuuttamisen alarajaksi säädetyn määrän. Lain voimassaoloaikana keskimääräinen tilakoko on kasvanut. Kun vuonna 1971 MYEL-vakuutuksessa olleiden maatilojen keskikoko oli 10,0 pellohehtaaria ja 34,1 metsähehtaaria, vastaavat luvut vuonna 1992 olivat 17,9 pellohehtaaria ja 45,8 metsähehtaaria. Vuonna 1971 MYEL-vakuutuksessa oli 40 285 maatilaa, joiden pinta-ala oli kahdesta viiteen MYEL-hehtaaria. Vuonna 1992 tämän kokoisia maatiloja oli vakuutuksessa enää noin 8 500 kappaletta. Tällaista pientä maatilaa viljelevillä yrittäjillä on yleensä muuta ansiotoimintaa. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen suorittaessa viimeksi vuonna 1992 keskitetysti vakuuttamattomien yrittäjien valvontaa todettiin, että lähes kaikille alle viiden pellohehtaarin

tilaa viljeleville maatalousyrittäjille karttuu työeläketurvaa viljelmän ulkopuolisesta ansiotoiminnasta. Keskimäärin maatalousyriyryksestä saatu tulo on muodostanut vain vajaan viidenneksen alle viiden pellohehtaarin tilaa viljeleiden henkilöiden koko ansiotulosta.

Valtion rahoitusosuuden säästämiseksi ehdotetaan, että pakollisen MYEL-vakuuttamisen alarajaa korotettaisiin nykyisestä kahdesta MYEL-hehtaarista viiteen MYEL-hehtaariin. Myös pakollisen MYEL-vakuutuksen vähimmäistyötuloa ehdotetaan korotettavaksi, jotta lain sisäinen johdonmukaisuus säilyisi.

Lain voimaantulon jälkeen työtulon määräytymisperusteita on muutettu olennaisesti 1 päivänä heinäkuuta 1990 voimaan tulleella lailla (1312/89). Nykyisten säännösten mukaan viideltä ensimmäiseltä pellohehtaarilta karttuu perustyötuloa yhteensä 27 419 markkaa. Jos viljelmältä vakuutetaan kaksi maatilatalouden harjoittajaa, työtulon normaalialue on 23 306—35 645 markkaa. Maatilatalouden harjoittajat voivat itse määritellä peltotyötulon tältä väliltä viljelmällä vallitsevien olosuhteiden perusteella. Mikäli työtulo jaetaan vakuutettujen kesken tasan, kummankin vakuutetun työtuloksi tulee 11 653—17 822 markkaa.

Jos pakollisen MYEL-vakuutuksen vähimmäistyötuloa korotettaisiin samassa suhteessa vakuuttamisen alarajaa koskevan ehdotuksen kanssa eli 2,5-kertaisesti, vähimmäistyötuloksi tulisi 10 711 markkaa. Työeläkelainsäädännön sisäisen yhtenäisyyden vuoksi ehdotetaan kuitenkin, että vähimmäistyötulo korotettaisiin samansuuruiseksi kuin työntekijän eläkelain soveltamisen edellytyksenä oleva vähimmäisasiolo, joka vuoden 1993 indeksitasossa ilmaistuna on 12 838 markkaa. Ehdotetun vähimmäistyötulon ja vähimmäiskokoa olevalta viljelmältä karttuvan työtulon välille ei myöskään syntyisi ristiriitaa, sillä nyt ehdotettu työtulo vastaisi työtuloa, joka voimassa olevien säännösten mukaan voitaisiin vähimmäiskokoa olevalta viljelmältä vakuutetuille vahvistaa.

Maatilatalouden harjoittajien osalta pakollisen MYEL-vakuutus edellyttää sekä viljelmän vähimmäispinta-alaa että vähimmäistyötuloa koskevien edellytysten täyttymistä. Sen sijaan laissa tarkoitetuilla muilla maatalousyrittäjillä tulee edelleenkin sovellettavaksi ainoastaan vähimmäistyötuloa koskeva rajoitus.

Maatalousyrittäjä, jonka viljelämä on pinta-alaltaan pakollista MYEL-vakuutusta edellyttävää pienempi tai jonka työtulo alittaa laissa

edellytetyn vähimmäistyötulon, voisi kuten nykyisinkin ottaa MYEL-vakuutuksen vapaaehtoisena maatalousyrittäjien eläkelain 11 §:n 2 momentin nojalla.

Vapaaehtoisten vakuutusten ehdot vahvistaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. Vapaaehtoisen MYEL-vakuutuksen antama sosiaaliturva on joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta samansisältöinen ja samanlaajuinen kuin pakollisen MYEL-vakuutuksen antama sosiaaliturva. Ainoa merkittävä poikkeus on se, ettei vapaaehtoinen vakuutus sisällä ryhmähenkivakuutusturvaa kuten pakollinen MYEL-vakuutus. Vapaaehtoisen MYEL-vakuutuksen vakuutusmaksu määräytyy samalla tavoin kuin pakollisen MYEL-vakuutuksen.

Vapaaehtoista MYEL-vakuutusta ei voida maatalousyrittäjien eläkelain 11 §:n 2 momentissa olevan säännöksen vuoksi myöntää takautuvasti. Vapaaehtoisen vakuutuksen ensimmäinen vakuutuskausi päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jonka aikana vakuutus sopimus on tehty. Tämän jälkeen vakuutuskausi on aina kalenterivuosi. Vakuutuksenottaja voi irtisanoa vapaaehtoisen vakuutuksen ilmoittamalla siitä vakuutuksenantajalle eli maatalousyrittäjien eläkelaitokselle viimeistään kolmea kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

Ehdotetun lainmuutoksen johdosta noin 12 000 vakuutettua jäisi pakollisen MYEL-vakuutuksen ulkopuolelle. Heidän osuutensa koko vakuutuskannasta on noin 7 prosenttia. Pakollisen vakuutuksen ulkopuolelle jäävistä vakuutetuista kalastajia on noin 200 ja poronhoitajia noin 400. Pakollinen MYEL-vakuutus päättyisi noin 10 prosentilla kalastajista ja noin 20 prosentilla poronhoitajista.

Sen varmistamiseksi, ettei kukaan jää tahtomattaan tai tietämättään työeläketurvan ulkopuolelle ja että vakuutusturva voi jatkua katkeamatta, ehdotetaan, että lainmuutoksen yhteydessä kaikki ne pakolliset MYEL-vakuutukset, joita lainmuutos koskisi, muutettaisiin ilman eri hakemusta vapaaehtoisiksi vakuutuksiksi.

Lainmuutoksen yhteydessä eläkelaitoksen vapaaehtoiseen MYEL-vakuutukseen siirtämällä vakuutetuilla tulisi olla mahdollisuus jättäytyä kokonaan MYEL-vakuutuksen ulkopuolelle niin halutessaan. Tämän vuoksi voimaantulosäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi, että maatalousyrittäjällä olisi lain voimaantulosta lukien kuusi kuukautta aikaa ilmoittaa, ettei hän halua vapaaehtoista MYEL-vakuutusta.

Jos ilmoitus saapuu kuuden kuukauden kuluessa, MYEL-vakuutus päätettäisiin lain voimaantulosta alkaen. Kuuden kuukauden kuluessa vapaaehtoinen MYEL-vakuutus voitaisiin irtisanoa ainoastaan vakuutusehtojen mukaisesti.

Pakollisen MYEL-vakuutuksen päättymisestä ja vapaaehtoisen vakuutuksen irtisanomis- mahdollisuudesta tiedotettaisiin henkilökohtaisesti kaikille niille, joita lainmuutos koskisi. Koska vakuutuslajimuutoksesta huolimatta MYEL-vakuutus jatkuisi sisällöltään samanlaisena, ei pakollisen vakuutuksen muuttumisesta vapaaehtoiseksi vakuutukseksi annettaisi valituskelpoista päätöstä. Tällainen päätös olisi annettava vain, jos vakuutettu vetoaisi siihen, että pakollisen vakuutuksen lakkauttaminen olisi tapahtunut virheellisesti.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Taloudelliset vaikutukset

Jos pakollisen MYEL-vakuuttamisen alarajaa nostettaisiin ehdotetulla tavalla, pienenisi maatalousyrittäjien eläkelain mukainen vakuutusmaksutulo heti lain voimaantulon jälkeen, mutta eläkemenoja lainmuutos vähentäisi asteittain vasta pitemmällä aikavälillä.

Voidaan arvioida, että lainmuutoksen johdosta valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelain mukaisista kustannuksista muuttuisi seuraavan taulukon mukaisesti, kun myös mainittu lain toimeenpanosta aiheutuvat hoitokulut on otettu huomioon:

vuosi	milj. mk
1994	+ 1
1995	+ 2
2000	— 2
2010	—10

Muutokset valtion kustannusosuudessa on laskettu olettaen, että niistä maatalousyrittäjistä, joiden pakollinen MYEL-vakuutus päättyy lainmuutoksen johdosta, kaksi kolmannesta jatkaisi vakuutustaan vapaaehtoisena vuoden 1994 ajan ja sen jälkeen yksi kolmannes.

Kokonaisuutena valtion kustannukset kuitenkin vähenisivät jo vuodesta 1994, kun otetaan huomioon tähän esitykseen liittyvä hallituksen esitys maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ja sairausvakuutus-

lain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 5 §:n muuttamisesta. Mainitussa esityksessä ehdotetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin (1026/81) tehtäviksi vähimmäispinta-alaa ja vähimmäisvuosityötuloa koskevat muutokset samansisältöisinä kuin maatalousyrittäjien eläkelakiin. Näiden muutosten johdosta valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisista kustannuksista muuttuisi seuraavasti:

vuosi	milj. mk
1994	—4
1995	—5
2000	—5
2010	—2

Lisäksi sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annettuun lakiin (118/91) perustuva valtion rahoitusosuus vähenisi MYEL-vakuutuksen vähimmäisrajojen muutoksen johdosta noin 2 miljoonalla markalla vuodessa, jolloin valtion osuuden nettosäästöksi muodostuisi noin 5 miljoonaa markkaa vuonna 1994. Valtion osuuden nettosäästön arvioidaan kasvavan runsaaseen 10 miljoonaan markkaan vuonna 2010.

Pitkällä aikavälillä lainmuutoksesta seuraisi myös hallinnollista säästöä. Tämä säästö aiheutuisi siitä, että kun pienet maatilat jäisivät pakollisen MYEL-vakuutuksen ulkopuolelle, helpottuisi vakuuttamattomien maatalousyrittäjien valvonta.

Esitys liittyy valtioneuvoston 14 päivänä lokakuuta 1992 tekemään periaatepäätökseen, jonka mukaan julkisen talouden tasapainon parantamiseksi muun muassa valtion rahoitusosuutta maatalousyrittäjien eläke-, tapaturmavakuutus- ja sairausvakuutusmenoihin vähennetään yhteensä 25 miljoonaa markkaa vuonna 1994 ja 50 miljoonaa markkaa vuonna 1995.

Edellä mainittu periaatepäätös on otettu huomioon hinnoitteluvuotta 1993/1994 koskevassa maataloustuloratkaisussa, josta valtioneuvosto ja maataloustuottajien keskusjärjestöt ovat sopineet helmikuussa 1993 maataloustulolain (736/89) mukaan käymiensä neuvottelujen perusteella. Neuvotteluista laadittuun pöytäkirjaan on merkitty, että valtion rahoitusosuutta maatalousyrittäjien eläke-, tapaturma- ja sairausvakuutusmenoihin vuosina 1994 ja 1995

esitetään vähennettäväksi muun muassa nostamalla pakollisen MYEL-vakuutuksen alaraja kahdesta MYEL-hehtaarista viiteen MYEL-hehtaariin.

2.2. Muut vaikutukset

Maatalousyrittäjien oikeus eräisiin muihinkin etuuksiin kuin edellä tässä esityksessä tarkoitettuun ryhmähenkivakuutusturvaan on kytketty MYEL-vakuutuksen voimassaoloon.

Maatalousyrittäjällä on oikeus lomituspalveluihin maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain (2/85) mukaan yleensä vain silloin, jos hänellä on voimassa MYEL-vakuutus. Myös maatalousyrittäjän oikeus päivärahaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain mukaan edellyttää, että hänellä on MYEL-vakuutus. Vakuutus voi olla pakollinen tai vapaaehtoinen. Opintorahaa puolestaan voidaan myöntää maatalousyrittäjien opintorahasta annetun valtioneuvoston päätöksen (44/92) mukaan vain maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n mukaisesti pakollisen vakuutuksen piiriin kuulvalle vakuutetulle.

Maatalousyrittäjä, joka tässä esityksessä ehdotetun lainmuutoksen johdosta jää pakollisen MYEL-vakuutuksen ulkopuolelle eikä ota myöskään vapaaehtoista MYEL-vakuutusta, jää näin ollen lomituspalvelujen ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan päivärahaturvan ulkopuolelle. Ryhmähenkivakuutusturvaa ja opintorahaoikeutta maatalousyrittäjällä ei olisi, vaikka hän ottaisi MYEL-vakuutuksen vapaaehtoisena vakuutuksena. Myös näistä vaikutuksista tiedotettaisiin yrittäjälle samalla, kun eläkelaitos ilmoittaa hänelle pakollisen vakuutuksen päättymisestä ja vapaaehtoisen vakuutuksen irtisanomismahdollisuudesta.

Verotuksellisesti pakollisen MYEL-vakuutuksen muuttumisella vapaaehtoiseksi vakuutukseksi ei olisi olennaista merkitystä. Vapaaehtoisen vakuutuksen perusteella maksettavien etuuksien verokohtelu on sama kuin pakolliseenkin vakuutukseen perustuvien etuuksien. Vakuutusmaksut maatalousyrittäjä voisi yleensä vähentää vapaaehtoisen MYEL-vakuutuksen osalta puhtaasta ansiotulostaan tuloverolain (1535/92) nojalla.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä virkatyönä. Esitystä valmisteltaessa on kuultu Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliittoa, eläketurvakeskusta ja maatalousyrittäjien eläkelaitosta.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Hallitus on antanut samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnalle esityksen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 5 §:n muuttamisesta. Esitykset muodostavat yhden kokonaisuuden toimenpiteiksi valtion menojen säästämiseksi maatalousyrittäjien sosiaalivakuutusjärjestelmän rahoituksessa. Tässä esityksessä ehdotetut muutokset maatalousyrittäjien eläkejärjestelmässä sovellettaisiin vuosityöansion ja viljelmäkoon alarajoihin ehdotetaan toteutettaviksi myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmässä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Ehdotuksen mukaan maatalousyrittäjien eläkelaitos jatkaa maatalousyrittäjän vakuutusta, joka päättyy tämän lain voimaantulon johdosta, vapaaehtoisena vakuutuksena. Jos maatalousyrittäjä ilmoittaa eläkelaitokselle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1994, ettei hän halua vakuutuksensa jatkuvan, vakuutusturva päättyisi lain voimaantulosta.

6. Säättämisjärjestys

Esityksellä ei ole sellaista toimeentulon lakisääteisen perusturvan heikentämistä koskevaa vaikutusta, että siihen olisi sovellettava valtioväijärjestyksen 66 §:n 7 momenttia, jonka mukaan lakiehdotus voidaan jättää lepäämään. Kaikki tämän lain voimaantulon johdosta päättyvät pakolliset eläkevakuutukset muutetaan ilman eri hakemusta samansisältöisiksi vapaaehtoisiksi eläkevakuutuksiksi. Maatalousyrittäjää pidetään pakollisessa ryhmähenkivakuutuksessa edunjättäjänä vielä kolme vuotta pakollisen MYEL-vakuutuksen päättymisen jälkeen, jollei hänen ennen tämän määräajan kulumista katsota kuuluvan työ- tai virkasuhteen perusteella näihin liittyvän vastaavan ryhmähenkivakuutusturvan piiriin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 1 §:n 2 momentin 1 kohta ja 3 momentin 2 kohta,
 sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 2 momentin 1 kohta 23 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (830/70) ja 3 momentin 2 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (563/93), seuraavasti:

1 §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan
 1) maatilatalouden harjoittajaa, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maatilataloutta vähintään viisi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä;

Tämä laki ei kuitenkaan koske:

2) maatalousyrittäjää, jonka 8 ja 8 a—8 h §:ssä tarkoitettu vuotuinen työtulo sanottujen pykälien mukaan arvioituna ei vastaa vähintään työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettyä markkamäärää kerrottuna kahdellatoista;

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 1994.

Maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:ssä tarkoitettua vähimmäiseläketurvaa koskeva vakuutus, joka päättyy tämän lain voimaan tullessa, jatkuu sanotun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutuksena tämän lain voimaantulopäivästä. Vakuutuksen katsotaan kuitenkin päättyneen lain voimaan tullessa, jos maatalousyrittäjä tekee sitä koskevan ilmoituksen maatalousyrittäjien eläkelaitokselle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1994.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma HUUHTANEN*

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 1 §:n 2 momentin 1 kohta ja 3 momentin 2 kohta,
 sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 2 momentin 1 kohta 23 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (830/70) ja 3 momentin 2 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (563/93), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan

1) maatilatalouden harjoittajaa, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maatilataloutta vähintään kaksi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä;

1) maatilatalouden harjoittajaa, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maatilataloutta vähintään viisi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä;

Tämä laki ei kuitenkaan koske:

2) maatalousyrittäjää, jonka 8 ja 8 a—8 h §:ssä tarkoitettu työtulo sanottujen pykälien mukaan arvioituna ei vastaa vähintään 500 markan vuosituloa;

2) maatalousyrittäjää, jonka 8 ja 8 a—8 h §:ssä tarkoitettu *vuotuinen* työtulo sanottujen pykälien mukaan arvioituna ei vastaa vähintään *työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettyä markkamäärää kerrottuna kahdellatoista*;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

Maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:ssä tarkoitettua vähimmäiseläketurvaa koskeva vakuutus, joka päättyy tämän lain voimaan tullessa, jatkuu sanotun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutuksena tämän lain voimaantulopäivästä. Vakuutuksen katsotaan kuitenkin päättyneen lain voimaan tullessa, jos maatalousyrittäjä tekee sitä koskevan ilmoituksen maatalousyrittäjien eläkelaitokselle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1994.